

Kyrkjevika Hyttelag Org.nr 991 908 811
v/ Lars Torpe Hamlagrø 13. august 2022

Vallaheiane 139, 5227 NESTTUN

Til NVE i sak 201707509

Om konsesjonæren sine svar på innkomne høyringsvar

Viser til Eviny sitt dokument «*Vilkårsrevisjon for Bergsdalsvassdraget og Torfinnsvassdraget. Konsesjonærens kommentarer til innkomne høringsuttalelser*» (EVINY 12936262) som gir ei fin oppsummering av innkomne merknader frå alle høyringsvar.

Som Eviny heilt rett peikar på, så har det kome inn mange høyringsvar. Høyringsvara grupperer seg klart med samsvarande innspel og krav tilsvarande det naturlege interesseområdet til dei som har gitt svar. Dette viser at Eviny som konsesjonær tek på seg eit stort ansvar og at det må leggjast grundig arbeid ned i å balansera dette ansvaret mellom ulike interesser.

1. Kyrkjevika Hyttelag (KH) vil peika på nokre formuleringar i Eviny sitt dokument som er feil. Eviny sin omtale gir eit uriktig bilete av ferdsla på og ved Hamlagrøvatnet. KH vil difor gi meir informasjon om det.
2. Eviny går langt i å avvisa både ansvar for tiltak for ferdsel vinterstid og om sikring av inntak. KH meiner avvisinga skjer på feil grunnlag og vil leggja fram informasjon som viser dette.
3. Eviny let det stå att eit ope spørsmål til ei formulering i svaret til Kvam Herad. KH har ikkje vanskar med å sjå kva som kan vera svar på spørsmålet og vil gjerne informera om det.
4. Til slutt har KH nokre spørsmål til NVE og Eviny

Feil i Eviny sitt dokument «avsnitt 5.2, Sikring av ferdsel»

1) Eviny skriv at dei

«mener ikke at forholdene for ferdsel rundt sørenden av Hamlagrøvatnet er forverret vinterstid, verken for turgåere eller nødetater som bruker snøscooter. Terrenget er kollete men ikke spesielt bratt, og reguleringen som har medført at vannstanden bare er hevet 32 cm over naturlig vannstand har ikke forverret ferdselen rundt vatnet i forhold til uregulert tilstand. Vanligvis er magasinet senket vinterstid, noe som gir fleire muligheter i forhold til fremkomst langs vannkanten».

Eit par avsnitt lenger ned skriv Eviny vidare at

«De fleste vil ta seg fram frå bilveg til hyttene over land»

KH vil peika på at dette ikkje er rett! Dette kjem klart fram KH sitt høyringsvar, samt i svaret frå dei to grunneigarlaga og frå Kvam Herad. Me meiner det er viktig å retta opp i denne feilen før vi kjem til ei synfaring i området.

Terrenget rundt Hamlagrøvatnet har i minimal grad vore ferdselsveg til stølar og hytter Sør for vatnet. For alle som høyrer til dei 54 medlemshyttene eller andre av dei 80-tals bygningane som ligg sør for vatnet, er det vatnet som er vegen – sommar som vinter. Det same er tilfelle for dei som har løyve til køyring med snøskuter her, Øystese Raude Kors Hjelpekorps og Hamlagrø Hytteservice.

Ferdsel over vatnet kan dokumenterast som ein ubrotten tradisjon så langt tilbake som det har vore støling

i området.

Frå lenge før kraftutbygginga gjekk både tyngre transportar og frakt av turistar til hotellet i Søre Hamlagrø med hest og slede over isen vinterstid. Seinare, etter at det kom veg til vatnet utover på 1900-talet, vart det og nærast slutt på å gå til støls over fjellet frå Kvam. Transporten gjekk med bil så langt som mogeleg og så vidare over vatnet – i båt eller på isen.

Vatnet har vore ein trygg og heilt sjølvstøtt veg – heilt fram til i dag. Det viser m.a. plasseringa av den felles parkerings- og båtopplagsplassen (Søreplassen) for grunneigarar og hyttefolk i sør.

Plassen vart etablert midt på 80-talet og har sidan vorte oppgradert fleire gonger, m.a. med båtopprekk som BKK i si tid og gav ein mindre stønad til.

Plassen ligg på festa grunn i Voss Herad der det er kortast veg i rett line over vatnet. Om vegen til hytter og stølar gjekk rundt vatnet, ville det vera svært lite rasjonelt å parkeringsplass her. Søreplassen vert nytta heile året, men av naturlege årsaker mest i tida *januar – april og juni – november*. Altså i den tida vatnet er farbart - enten med båt eller over isen.

I dei siste om lag 10 åra har det tidvis og stadig oftare vorte utrygg is.

Dette har i nokre vintrar ført til at det har vorte naudsynt å nytta den lange omvegen i terrenget langs vatnet.

Det meste av terrenget rundt vatnet er – som Eviny seier – ikkje spesielt bratt. Men vegen rundt vatnet vert mangedobla i lengde (sjå KH sitt høyringssvar) og har klare kritiske punkt der ein framleis må kryssa utrygge elvar – ein del stader med bratte elvegjel som og har grave seg inn i terrenget ovanom HRV.

Om dette vert einaste framtidige vinterveg – utan meir tilrettelegging – vil det for mange vera slutten på å bruka eigedomane på sørsida av vatnet vinterstid.

Ansvar konsesjonæren alt no avviser

2) Eviny avviser langt på veg to krav som kjem fram i fleire høyringssvar:

a. Ferdsløse vinterstid

«Eviny mener ikke at forholdene for ferdsel rundt sørenden av Hamlagrøvatnen er forverret vinterstid, hverken for turgåere eller for nødøtater som benytter snøscooter.»

Som KH peikar på i høyringssvaret, så let det seg ikkje gjera å koma fram til hytter i Kyrkjevika i periodar med dårleg is. Er isen på Hamlagrøvatnet dårleg er den som oftast endå dårlegare på Lomatjørn som ligg i overføringa frå Breisete til Hamlagrø.

Det er ingen realistiske trasear som ikkje kryssar vatnet eller den nemnde overføringskanalen ved Lomatjørn (sjå vedlegg 1).

Om dårlegare is skuldast endring i regulering, generelle klima-/ver-.endringar eller ein kombinasjon av dette, mener KH uansett at det er konsesjonæren som må retta opp i konsekvensane av det.

Prinsipielt ser me dette som like naturleg som at konsesjonæren må motverka konsekvensane av auka nedbør, kraftigare flaumar eller endringar i laksen sine levekår.

b. Sikring av inntak, Viåni

«Eviny gjennomfører tilsyn og vurderinger av skilting og sikring som er gjort rundt anleggene i dette området, og vi mener at nødvendige sikringstiltak er gjennomført.»

KH, med fleire, har peika på at inntaket til overføringstunnelen i Viåni bør sikrast. Eviny har ikkje

bilete av dette i sitt revisjonsdokument. Dei meiner heller ikkje at det er fare ved nokon inntak i området.

KH legg ved bilete som viser at inntaket verken er sikra eller merka. Derimot er det tilgrodd og ikkje lett å sjå. Rett over inntaket går ein sti som er ein del av Turistforeininga sitt godt trafikkerte T-merka løypenett. Slik KH ser det, er det lett å ramla ned i inntaket, kanskje særleg i vått ver med stor vassføring i elva (sjå vedlegg 2).

Alternativ tilkomstløysing – eit ope spørsmål?

3) Eviny seier dei er usikre på

«hva Kvam Herad mener med alternative tilkomstløysningar frå parkeringsplassene på nordsiden av Hamlagrøvatnet til Søre Hamlagrø og Kyrkjevika».

Ettersom det er Eviny og NVE som er kjende med kva tiltak som er gjort i andre magasin med liknande forhold meiner KH det er dei som bør kunna foreslå gode og praktiske løysingar på probemstillingane fleire høringssvar peikar på og som vi utdjuar i punkt 1 og 2 ovanfor.

KH ser to alternativ, men er opne for fleire forslag

1. Bilveg rundt vatnet er openbart eit mogeleg tiltak. Det kan løysa problem med dårleg is, men har og sine negative sider, m.a. naturinngrep, vedlikehald og brøyting.
2. Eit anna alternativ kan vera å utbetra kritiske punkt og ved det leggja grunnlag for trygg skiløype / skuterutertrasé gjennom relativt enkle tiltak (sjå vedlegg 3):
 - kanalisering og bru(er) ved Lomatjørn
 - tilrettelegging for kryssing av magasinet mellom *Sandneset* og *Dyrnes*
 - trygg heilårsbru over flaumelva Sveinsosen der m.a. elva si graving mellom HRV og LRV gir ein lang omveg for å få trygg kryssing.

Spørsmål til NVE og Eviny

4) Spørsmål til NVE og Eviny

Eviny seier at dei

«jevnlig gjennomfører befaringer og risikovurderingar med hensyn på sikkerheten for allmennheten».

- a) KH ynskjer å vita kva som ligg i begrepet «jevnlig».
- b) KH vil gjennom dette brevet be om innsyn i risikovurderingane det vert vist til.
- c) KH ønskjer at det vert lagt fram ei samla oversikt over utførte tiltak i og kring Hamlagrø-magasinet sidan noverande konsesjon vart sett i kraft.
- d) Kan data om magasinifylling kunngjerast for ålmenta på ein enkel måte?

Til slutt vil vi runda av med å visa til at KH meiner forholda vi peikar ligg innanfor det som må vera intensjonen i kapittel **4.1 Konsesjoner og vilkår** i **Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdrags-reguleringer** som m.a. seier:

«Revisjonen gir mulighet til å sette nye vilkår for å rette opp skader og ulemper for allmenne interesser som har oppstått som følge av reguleringene. Dette er særlig aktuelt ved skader og ulemper som ikke var forutsatt på konsesjonstidspunktet eller som i dag vurderes annerledes som følge av endrede samfunnsforhold og verdsetting av miljøkvaliteter»

For Kyrkjevika Hyttelag

Beste helsing

Lars Torpe
Leiar

Anne Flem
Styremedlem

Vedlegg:

- 1 Bilder av isforhold på Hamlagrøvatnet og vinterforhold ved Lomatjørn
- 2 Inntak ved Viåni utan sikring
- 3 KH sitt framlegg til sikker vintertrasé / skuterløype